

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Urtos/6/2025
Identifikačné číslo spisu:	4025200088
Dátum vydania rozhodnutia:	19.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Klemanič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4025200088.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Klemaniča a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA, na neverejnom zasadnutí konanom 19. novembra 2025 v Bratislave v trestnej veci odsúdeného Y. J. o sťažnosti odsúdeného podanej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1Ntc/22/2025, z 19. augusta 2025

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného Y. J. z a m i e t a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre rozhodol uznesením, sp. zn. 1Ntc/22/2025, z 19. augusta 2025 tak, že podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona zamietol žiadosť odsúdeného Y. J. o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 0T/51/2023, z 29. apríla 2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1Ntc/1/2025, zo 4. marca 2025.

Vo vzťahu k splneniu formálnej podmienky krajský súd uviedol, že ju odsúdený splnil 2. augusta 2025, keďže vykonal súčet polovice uložených trestov odňatia slobody za spáchané prečiny (30 mesiacov + 14 mesiacov/ 2 je 22 mesiacov). Vo vzťahu k splneniu materiálnych podmienok krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate nasledovne:

„Pri hodnotení správania sa odsúdeného na podklade hodnotenia ústavu dospel krajský súd k záveru, že nie je možno konštatovať dosiahnutie dostatočného stupňa polepšenia u odsúdeného a teda naplnenie prvej z vyššie uvedených materiálnych podmienok. O miernom čiastočnom polepšení svedčí len udelenie dvoch disciplinárnych odmiern počas výkonu trestu v ČR, avšak ani z jedného hodnotenia nevyplývajú také závery, ktoré by svedčili o splnení tejto materiálnej podmienky. Počas výkonu trestu v ČR plnil odsúdený program zaobchádzania len čiastočne a jeho správanie po dodaní na územie SR svedčí len o prispôbení sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že odsúdený strávil podstatnú časť dospelého života v izolovanom prostredí výkonu trestu odňatia slobody, sú mu veľmi dobre známe jeho podmienky, vrátane možností na preukázanie nápravy a polepšenia sa. V otázke druhej z materiálnych podmienok - dôvodom očakávaní vedenia riadneho života odsúdeným po podmienkovom prepustení krajský súd zistil, že táto splnená nie je. K tomuto záveru dospel na základe

vyhodnotenia menej priaznivej resocializačnej prognózy ústavom z dôvodu stredného rizika recidívy trestnej činnosti a rozboru predchádzajúceho kriminálneho spôsobu života odsúdeného.

Z odpisu z registra trestov vyplýva rozsiahla kriminálna anamnéza odsúdeného (29 záznamov), ktorú tvorí v takmer všetkých prípadoch majetková úmyselná trestná činnosť (krádež a podvod), ktorú začal páchať ešte ako mladistvý a dopúšťal sa jej na území Slovenskej republiky aj Českej republiky. Odsúdený je špeciálnym recidivistom, prakticky s malými prestávkami na slobode - neustále vo výkone trestu odňatia slobody.

Ani výkon týchto trestov u neho nevedol k náprave, prevýchove a dostatočnému uvedomeniu si, že zadovážovanie si zdrojov svojej obživy páchaním trestnej činnosti nie je tá správna cesta. Je evidentné, že odsúdený je schopný dodržiavať právny poriadok len dohľadom, aký má vo výkone trestu odňatia slobody, a len v takomto prostredí aj riadne pracovať. Akonáhle bol na slobode, tak zrecidivoval. V tomto smere krajský súd poukazuje aj na to, že ani sám odsúdený nevyvinul žiadnu vlastnú aktivitu, ktorou by súd presvedčil o vážnosti ním prezentovaného sľubu skončiť s doterajším spôsobom života. Zistené opakované porušenia Trestného zákona, nielen v Slovenskej republike, ale aj v cudzine (a to len v rámci posudzovanej trestnoprávnej roviny), sankcionované viacerými nepodmienečnými trestami odňatia slobody, nedávajú záruku, že odsúdený by v skúšobnej dobe viedol riadny život, teda že už bude rešpektovať právne i spoločenské normy a primárne, že sa nedopustí ďalšej trestnej činnosti, v situácii, kedy doposiaľ ukladané sankcie naňho preukázateľne nemali dostatočný preventívny a výchovný vplyv. Po takýchto zisteniach krajský súd tiež prísnejšie posudzoval odsúdeným prezentovanú pripravenosť na život po výkone trestu. Tieto zistené fakty by neodôvodňovali ani záver o podmienečnom prepustení s nariadeným probačným dohľadom ani v kombinácii s uloženými primeranými povinnosťami a obmedzeniami, pretože sú dôvodné pochybnosti o tom, či by ich odsúdený plnil.“

Súd prvého stupňa na podklade vyššie uvedeného žiadost' odsúdeného na podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal priamo do zápisnice na verejnom zasadnutí sťažnosť odsúdený Y. J. (č. l. 72 spisu), ktoré sám vlastnoručne doplnil podaním (č. l. 84 spisu), v ktorom poukázal na to, že jeho trestná činnosť nie je zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Sťažovateľ uviedol, že pokiaľ krajský súd uznal rozsudok OS - Olomouc - ČR, tak mal postupovať podľa Trestného poriadku, kde sa jedná o škodu nižšiu ako 700 eur.

Ďalším podaním (č. l. 88 a rub spisu). Podľa odsúdeného krajský súd rozhodol subjektívne a do úvahy vzal len jeho minulosť. Podľa sťažovateľa materiálna podmienka bola z časti splnená. Ďalej uviedol, že jeho hodnotenie z výkonu trestu Plzeň - ČR počas 20-tich mesiacov bolo také, že nemal žiadny disciplinárny trest, dodržiaval ústavný poriadok, do roboty sa pýtal sám, bol 2x odmenený a plnil program zaobchádzania. Odsúdený mal za to, že svojim správaním preukázal polepšenie. Sťažovateľ poukázal na skutočnosť, že tresty, ktoré v minulosti vykonal, tak tie s ohľadom na novelu zákona by už neboli trestné. Dodal, že v 65-tich rokoch je ťažké byť vo väzení. Voči justícii si vyplatil dlžoby a uvedomil si jeho vek a zbytok života chce dožiť v civilnom živote.

V poradí tretím podaním zo 16. septembra 2025 uviedol v zásade to, že krajský súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že polepšenie u odsúdeného nie je. Následne sťažovateľ poukázal na hodnotenie z ÚVTOS Kráľová a z väznice Plzeň a dodal, že je 24 mesiacov vo výkone trestu, nemal ani jeden negatívny prešľap a mal za to, že súd môže odsúdeného prepustiť, ak preukázal polepšenie. Žiadal prísnu podmienku a sľúbil, že v jeho veku sa bude strániť všetkých trestných činov. Uviedol, že v minulosti dodržal podmienečné prepustenie a na sklonku života chce žiť so svojou partnerkou.

Podaním zo 6. októbra 2025 odsúdený Y. J. zopakoval svoje sťažnostné dôvody, ktoré uviedol v skorších podaniach a dodal to, že nebol doporučený na prepustenie vzhľadom na krátkosť v ÚVTOS - Kráľová.

Svojím podaním z 20. októbra 2025 odsúdený opätovne zopakoval svoje sťažnostné dôvody tak, ako boli uvedené v skorších podaniach. Ďalej uviedol, že počas výkonu trestu ho podporuje priateľka, Z. Š., s ktorou udržiava telefonický kontakt. V prípade prepustenia by býval u priateľky. Dodal, že má už vybavený starobný dôchodok. Poukázal aj na svoj vek, ktorý je 65 rokov, a preto sľúbil, že nechce viac poznať múry väznice. Sťažovateľ uviedol, že bude rešpektovať aj tú najvyššiu podmienku a žiadal najvyšší súd, aby jeho sťažnosť objektívne a spravodlivo prejednal.

V posledných podaniach z 28. októbra 2025 a z 19. novembra 2025 v podstate zopakoval predtým

uvádzané argumenty.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podanej sťažnosti preskúmal, v zmysle § 192 Trestného poriadku správnosť a zákonnosť napadnutého uznesenia ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť odsúdeného Y. J. nie je dôvodná.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmienечnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienечné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienечne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienечného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienечného trestu odňatia slobody,

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona pri rozhodovaní o podmienечnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmienечne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Z vyššie citovaných ustanovení plynie, že pre podmienечné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je nutné, aby odsúdený kumulatívne splnil tri podmienky:

jednu formálnu

- vykonal trest v zákonom stanovenej dobe

a dve materiálne

- plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a

- možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Pokiaľ ide o formálnu podmienku, tú odsúdený splnil tak, ako to uzavrel už krajský súd vo svojom uznesení; konkrétne ide o podmienku špecifikovanú v § 66 ods. 1 písm. a), ods. 3 Trestného zákona. Formálna podmienka u odsúdeného bola splnená 2. augusta 2025, keďže vykonal súčet polovice uložených trestov odňatia slobody za spáchané prečiny (30 mesiacov + 14 mesiacov/ 2 je 22 mesiacov).

K možnosti konštatovania splnenia materiálnych podmienok podmienечného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody najvyšší súd poznamenáva, že podmienечné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je opodstatnené len vtedy, ak sa preukáže, že odsúdený vo výkone trestu nielen formálne, ako to vyžaduje zákon o výkone trestu odňatia slobody a vyhláška, ktorou sa vykonáva poriadok výkonu trestu, ale nadpriemerne plnil všetky svoje povinnosti tak, aby za ich plnenie získaval odmeny a dokumentoval tak svoju úprimnú snahu o polepšenie, pričom zároveň jeho správanie k spoluodsúdeným, ale i k personálu musí byť bezproblémové. Ak odsúdený síce plní svoje povinnosti, ale toto plnenie nie je ocenené odmenami, ide o bežný a zákonom nevyhnutne predpísaný štandard správania sa odsúdeného, ktorý sa nevymýka z priemeru a ešte automaticky nenaznačuje snahu odsúdeného o polepšenie. V prípade „opakovaného a dlhodobého recidivistu“ je žiadúce, aby pomer disciplinárnych odmien k disciplinárnym trestom bol výraznejší v prospech odmien.

V predmetnej veci odsúdený Y. J. dosiahol mierne čiastočne polepšenie, o čom svedčí udelenie len dvoch disciplinárnych odmien počas výkonu trestu v Českej republike, avšak ani z jedného hodnotenia nevyplývajú také závery, ktoré by svedčili o splnení prvej materiálnej podmienky. Počas výkonu trestu v Českej republike plnil odsúdený program zaobchádzania len čiastočne a jeho správanie po dodaní na územie Slovenskej republiky svedčí len o prispôbení sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody. Tak, ako zdôraznil už krajský súd, odsúdený strávil podstatnú časť dospelého života v izolovanom prostredí výkonu trestu odňatia slobody, sú mu veľmi dobre známe jeho podmienky, vrátane možností na preukázanie nápravy a polepšenia sa.

V rámci výkonu trestu odňatia slobody sa zaobchádzaním rozumie súhrn takých aktivít, ktorých účelom je diferencovaným spôsobom zabezpečiť výkon práv a povinností podľa zák. č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody, podporovať a rozvíjať zmysel pre zodpovednosť, dodržiavanie zákonov a spoločenských noriem, pozitívne osobnostné vlastnosti, úctu k iným, sebaúctu a pozitívny vzťah k rodine. Na splnenie takéhoto účelu sa na odsúdeného vypracúva program zaobchádzania, ktorý ustanovuje cieľavedomé, komplexné a štruktúrované pôsobenie na odsúdeného podľa jeho osobnostných vlastností, odborných vedomostí a stupňa vzdelania v súlade s účelom výkonu trestu. Prijatie a pozitívny vzťah odsúdeného k programu zaobchádzania je základným predpokladom účinnosti trestu.

Pre pozitívne rozhodnutie o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody musí byť splnená aj tretia podmienka, a to - musí byť daný predpoklad, že odsúdený po podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody povedie riadny život. Okolnosťou, ktorá má v tejto súvislosti veľký význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane vyhodnotenia rizika jeho prípadnej recidívy. V nadväznosti na uvedené musí súd zohľadniť všetky zadovážené informácie, ktoré poskytnú komplexný obraz o osobe odsúdeného a jeho celkovom správaní a plnení povinností vo výkone trestu, pretože tieto okolnosti vedú ovplyvniť predpoklad o tom, aké správanie možno od odsúdeného očakávať po tom, ako opustí ústav na výkon trestu odňatia slobody.

Najvyšší súd upriamil pozornosť vo vzťahu ku skutočnosti, že resocializačná prognóza odsúdeného na základe vypracovaného hodnotenia Ústavom na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová je podľa nástroja hodnotenia rizika recidívy trestnej činnosti menej priaznivá. Riziko recidívy trestnej činnosti je vyhodnotené ako stredné. Postoj k spáchanej trestnej činnosti je čiastočne kritický. „Z odpisu z registra trestov vyplýva rozsiahla kriminálna anamnéza odsúdeného (29 záznamov), ktorú tvorí v takmer všetkých prípadoch majetková úmyselná trestná činnosť (krádež a podvod), ktorú začal páchať ešte ako mladistvý a dopúšťal sa jej na území Slovenskej republiky aj Českej republiky. Odsúdený je špeciálnym recidivistom, prakticky od roku 1977 - s malými prestávkami na slobode - neustále vo výkone trestu odňatia slobody. Ani výkon týchto trestov u neho nevedol k náprave, prevýchove a dostatočnému uvedomeniu si, že zadovážovanie si zdrojov svojej obživy páchaním trestnej činnosti nie je tá správna cesta. Je evidentné, že odsúdený je schopný dodržiavať právny poriadok len s dohľadom, aký má vo výkone trestu odňatia slobody a len v takomto prostredí aj riadne pracovať. Akonáhle bol na slobode, tak zrecidivoval.“

S poukazom na už krajským súdom konštatované je možné ustáliť, že predošlé uložené tresty odňatia slobody nemali na odsúdeného dostatočný pozitívny účinok, keď ho trvalo neodradili od ďalšieho páchania trestnej činnosti.

Najvyšší súd poznamenáva, že každý môže podľa nášho právneho poriadku dostať šancu na nápravu chyby (chýb), ktorej sa dopustil a na preukázanie, že jeho zlyhanie bolo ojedinelé a už sa nebude opakovať. Najvyšší súd však prijal záver, že odsúdený premárnil svoje šance dokázať spoločnosti, že sa polepšil. Z histórie správania sa odsúdeného Y. J. možno vyvodíť, že jeho sklony k porušovaniu zákona, teda k páchaniu trestnej činnosti prevažujú nad ním prezentovanou ochotou žiť riadny život. Navyše, ani sám odsúdený nevyvinul žiadnu vlastnú aktivitu, ktorou by súd presvedčil o vážnosti ním prezentovaného sľubu skončiť s doterajším spôsobom života. Najvyšší súd neuveril pozitívnej motivácii odsúdeného, ktorá ho zrejme viedla k podaniu návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu

odňatia slobody. Naopak, dospel k záveru, že pravidlá správania v súlade s právnymi normami je odsúdený podľa všetkého schopný rešpektovať len pod dozorom vo väzení.

Najvyšší súd takisto upozorňuje, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu neexistuje právny nárok, ktorého by sa odsúdený mohol domáhať ihneď, ako sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti. K tomu najvyšší súd uvádza, že: „Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom na všetky okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy“. Takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienenom prepustení význam, je podľa dlhodobej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (napr. uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Urtost/3/2015, sp. zn. 3Urtost/1/2015, sp. zn. 6Urtost/1/2015), aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti, na čo správne poukázal už krajský súd. Najvyšší súd sa oboznámil aj s rozsudkami z pripojených spisov Krajského súdu v Nitre a Okresného súdu Bratislava I., na základe čoho konštatuje, že akékoľvek úvahy odsúdeného o údajnom zániku trestnosti trestných činov po novele Trestného zákona sú irelevantné a skôr nasvedčujú jeho nekritickosti k spáchanej trestnej činnosti. A napokon, len dosiahnutie určitého veku nezakladá dôvod pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

V prípade odsúdeného Y. J. riziko recidívy - opätovného zlyhania, ak by bol podmienené prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, výrazne prevažuje nad vôľou najvyššieho súdu uveriť, že sa už definitívne rozhodol viesť riadny život.

Preto najvyšší súd zdieľa právny názor a s tým súvisiaci záver krajského súdu o nenaplnení materiálnej podmienky na pozitívne rozhodnutie o žiadosti odsúdeného o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a uvádza, že odôvodnenie uznesenia krajského súdu je úplné, zrozumiteľné a presvedčivé. Preto najvyšší súd na sťažnosťou napadnuté uznesenie ďalej odkazuje bez potreby opakovať tam uvedené rozhodné skutočnosti.

S poukazom na vyššie uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.